

STATISZTIKA

A szolgáltatás-megrendelés tárgyú közbeszerzési eljárások főbb statisztikái 2023 I-III. negyedévében

Varga László, statisztikai elemző, Közbeszerzési Hatóság

DOI: 10.37371/KEP.2024.4.5

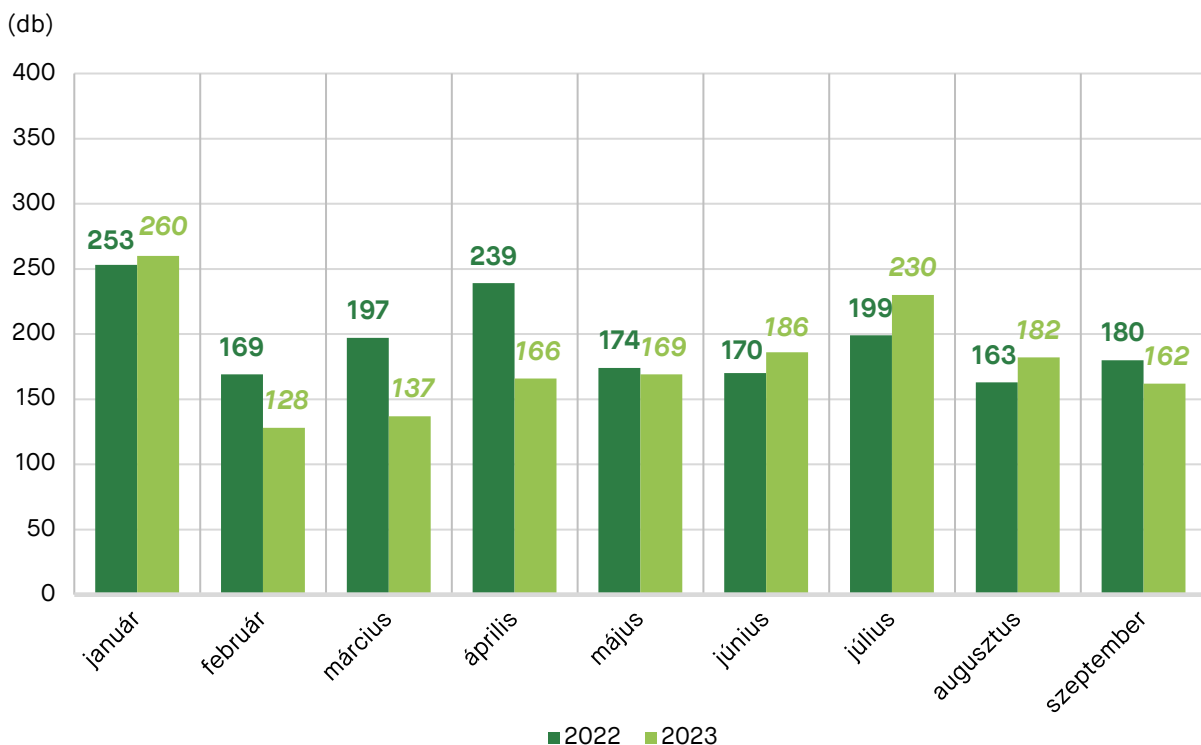
Címszavak: közbeszerzés, statisztika, szolgáltatás-megrendelés, eljárások száma, eljárások értéke, eljárásrend szerinti megoszlás, kis- és középvállalkozás, kkv

2023 I-III. negyedévében a szolgáltatás-megrendelések az eljárások¹ 28,2%-át (1620 db), értékének pedig 30,8%-át (594,9 Mrd Ft) tették ki, így az eljárások darabszáma alapján 7,1%-os csökkenés volt megfigyelhető 2023 első három negyedévében a megelőző év azonos időszakához képest, ugyanakkor a szolgáltatások értékében ennél is jelentősebb, 23,4%-os visszaesés volt tapasztalható. A legnagyobb eltérés havi bontásban az eljárások darabszáma alapján áprilisban mutatkozott meg 2022 és 2023 első három negyedévének összehasonlításában (-73 db), miközben 2023 III. negyedévében több szolgáltatás-megrendelés került lebonyolításra, mint az egy évvel korábbi időszakban (1. ábra). A szolgáltatás-megrendelés tárgyú eljárások értéke 2023 I-

III. negyedévében nem minden hónapban volt alacsonyabb az azt megelőző évhez képest (2. ábra), kivételt a januári, februári, májusi és júniusi hónap jelentett. A legnagyobb eltérés havi bontásban az eljárások értéke alapján júliusban mutatkozott meg 2022 és 2023 első három negyedévének összehasonlításában (-142,6 Mrd Ft), miközben a szolgáltatások értéke a vizsgált időszakban erősen ingadozott, ugyanakkor csökkenő tendenciát mutatott. Összességében megállapítható, hogy az építési beruházásokhoz hasonlóan a szolgáltatás-megrendelés tárgyú közbeszerzések darabszámára és értékére is az elmúlt évek nehéz gazdasági környezete negatív hatást fejtett ki.

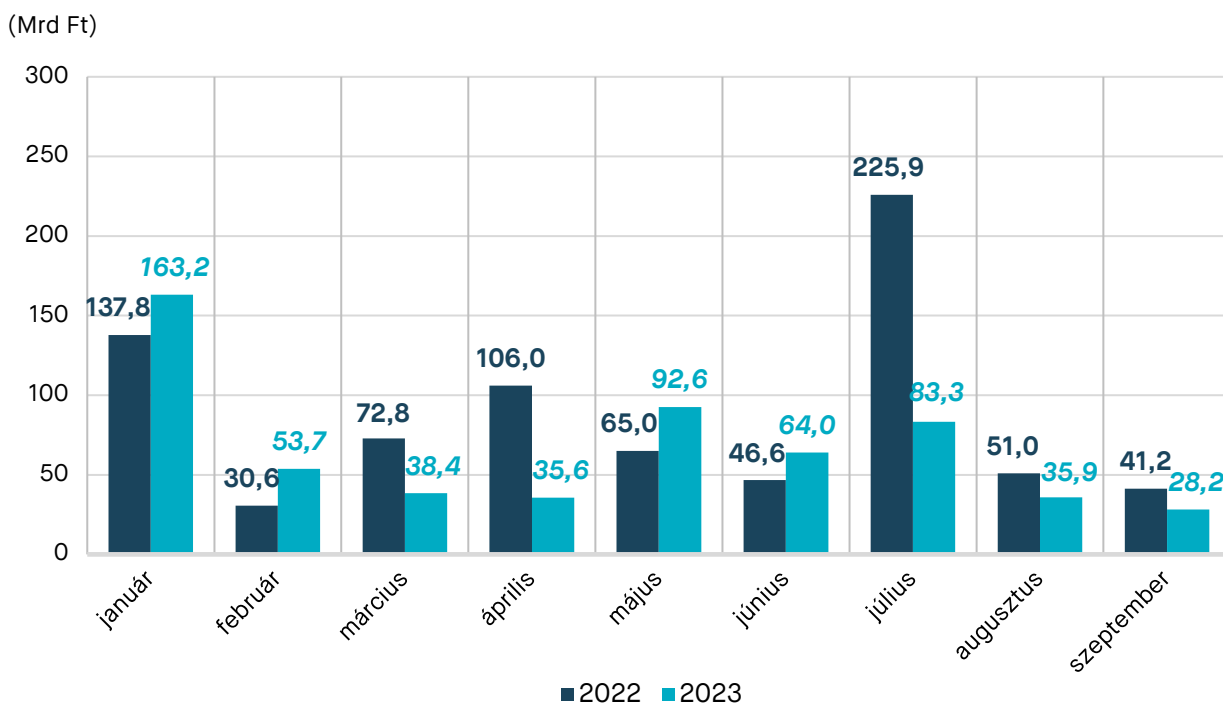
¹ A cikkben szereplő adatok és statisztikai kimutatások az eredményesen zárult közbeszerzési eljárásokra vonatkoznak, amelyek nem irányultak keretmegállapodás megkötésére.

1. ÁBRA: A SZOLGÁLTATÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMA (DB) AZ ELŐZŐ ÉV AZONOS IDŐSZAKÁHOZ KÉPEST, HAVI BONTÁSBAN

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2. ÁBRA: A SZOLGÁLTATÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK ÉRTÉKE (MRD FT) AZ ELŐZŐ ÉV AZONOS IDŐSZAKÁHOZ KÉPEST, HAVI BONTÁSBAN

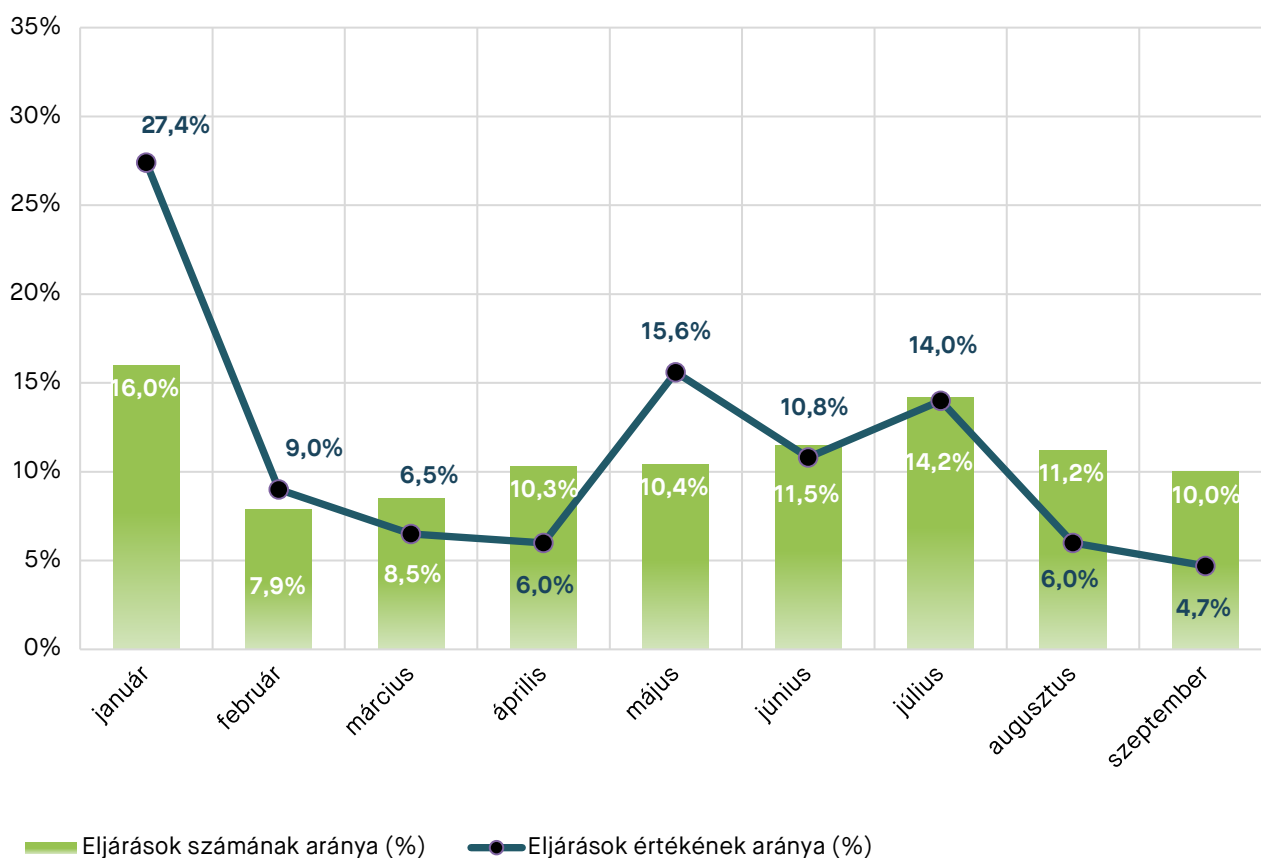

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2023 I-III. negyedévében, amennyiben a szolgáltatás-megrendelés tárgyú közbeszerzések megoszlását havi bontásban tekintjük számarány és értékarány szempontjából, az I. negyedév bizonyult jelentősebbnek. Az egyes hónapok között fennálló legnagyobb eltérés az eljárások számarányát tekintve 8,1 százalékpontot tett ki január és február között, a legnagyobb hányad pedig a januári (16%) hónaphoz kapcsolódott (nem sokkal megelőzve a júliusi 14,2%-os arányt) a szolgáltatás-megrendelés tárgyú közbeszerzések darabszámát illetően. Értékarányt tekintve szintén a januári hónap bizonyult a legkiemelkedőbbnek (27,4%), jelentősen meghaladva a májusi (15,6%) és júliusi (14%) hónapok

értékarányait is a szolgáltatásokhoz kapcsolódó közbeszerzések esetén, miközben a legalacsonyabb értékhányad a szeptemberi (4,7%) hónaphoz tartozott (hasonlóan, mint az árubeszerzéseknél), ami jelentős mértékben, 22,7 százalékponttal volt kevesebb a legmagasabbnak számító januári értékarányhoz képest. A szolgáltatás-megrendelésekhez kapcsolódó közbeszerzések értéke tehát jobban ingadozott 2023 I-III. negyedévében, mint az eljárások darabszáma, ugyanakkor a januári hónap adatait leszámítva viszonylag egyenletes eloszlás volt megfigyelhető a szolgáltatás-megrendelések szám- és értékarányait tekintve az egyes hónapok között (3. ábra).

3. ÁBRA: A SZOLGÁLTATÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK MEGOSZLÁSA HAVONTA, 2023 I-III. NEGYEDÉV

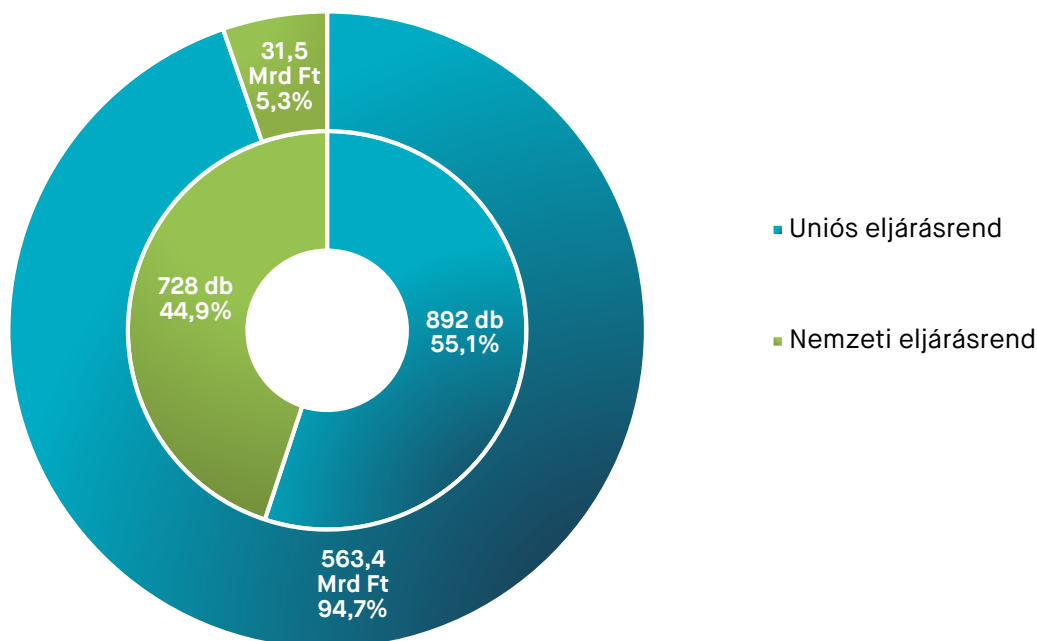

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Az eljárásrendek szerinti megoszlás alapján továbbá megállapítható, hogy a szolgáltatás-megrendelések a vizsgált időszakban többnyire a nagyobb értékű közbeszerzéseket magába foglaló uniós eljárásrend alá tartoztak (55,1%), miközben a nemzeti eljárásrendű közbeszerzések is jelentős hányadot alkottak (44,9%) a szolgáltatás-megrendeléseken belül 2023 I-III. negyedévében. Amennyiben az eljárások értékét vesszük alapul, a nemzeti (31,5 Mrd Ft, 5,3%) és az

uniós (563,4 Mrd Ft, 94,7%) eljárásrend közül szintén ez utóbbi alkotta a jóval nagyobb hányadot (4. ábra), tehát a szolgáltatásokhoz kapcsolódó közbeszerzési eljárások esetén mind a darabszám, mind pedig az érték tekintetében az uniós eljárásrend bizonyult jelentősebbnek 2023 I-III. negyedévében, ami a közbeszerzési eljárások megoszlását illetően az árubeszerzésekhez volt hasonló.

4. ÁBRA: A SZOLGÁLTATÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK MEGOSZLÁSA ELJÁRÁSRENDEK SZERINT, 2023 I-III. NEGYEDÉV

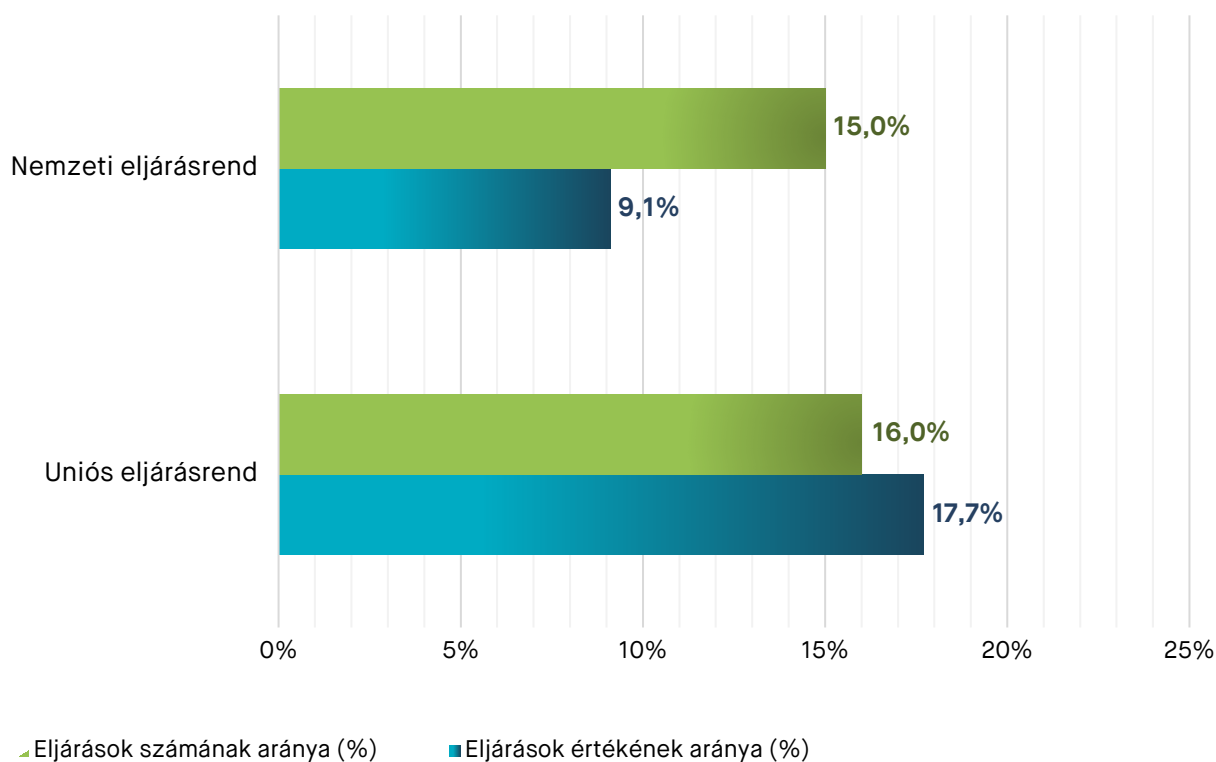

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Európai uniós forrás² a szolgáltatás-megrendelésekhez kapcsolódó közbeszerzések kb. 15%-ához tartozott a nemzeti és az uniós eljárásrendben is, így az ilyen típusú támogatások közel azonos arányt alkottak az egyes eljárásrendeken belül 2023 I-III. negyedévében számarány tekintetében. Értékalapon a nemzeti eljárásrend alá tartozó szolgáltatás-megrendelések csupán 9,1%-a volt köthető európai uniós finanszírozáshoz, miközben a relatív nagyobb értékű köz-

beszerzéseket magába foglaló uniós eljárásrendben valamivel magasabb (17,7%) értékarányt tettek ki az ilyen típusú közbeszerzések (5. ábra). Az előző év azonos időszakához viszonyítva összességében az európai uniós forrást tartalmazó szolgáltatás-megrendelések darabszámában enyhe csökkenés, értékében viszont növekedés volt megfigyelhető 2023 I-III. negyedévében.

5. ÁBRA: A SZOLGÁLTATÁS TÁRGYÚ, EU FORRÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYA ELJÁRÁSRENDEK SZERINT, 2023 I-III. NEGYEDÉV

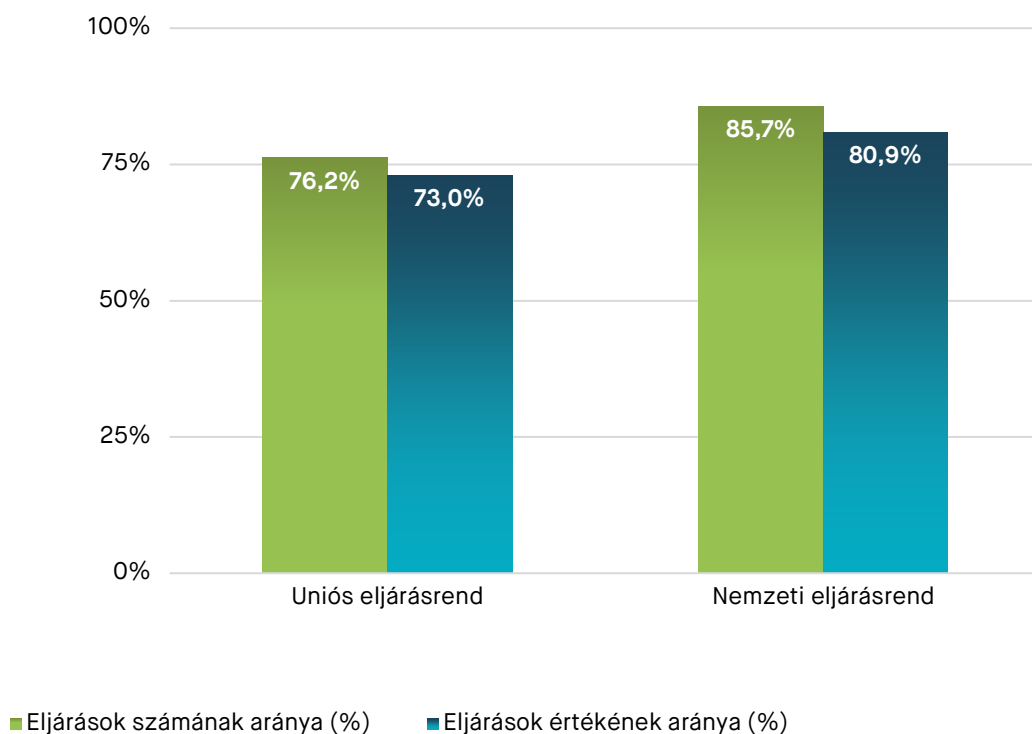
Forrás: Közbeszerzési Hatóság

² Az erre vonatkozó adatok – az eredménytájékoztató hirdetményekben található „a beszerzés európai uniós alapokból finanszírozott projekttel és/vagy programmal kapcsolatos” mező alapján – azt mutatják, hogy a közbeszerzések összértékének mekkora részéhez kapcsolódott európai uniós forrás (az adatok tehát nem a közbeszerzési eljárásokban felhasznált európai uniós források támogatási intenzitását mutatják).

A vizsgált időszakban a szolgáltatás-megrendelés tárgyú közbeszerzések 85,7%-a tartalmazott nyertes kis- és középvállalkozást a nemzeti eljárásrendben, amihez 80,9%-os értékarány kapcsolódott, így megközelítőleg 10 db nemzeti eljárásrendű szolgáltatás-megrendelésből átlagosan 8 db foglalt magába nyertes kkv-t. Hasonlóan magas hányad jellemezte 2023 I-III. negyedében a kkv-k által elnyert szolgáltatás-megrendelés tárgyú közbeszerzéseket az uniós eljárásrend esetén darabszám tekintetében (76,2%), miköz-

ben az értékarány itt alacsonyabb szintűnek bizonyult (73%). A 6. ábra ugyanakkor jól szemlélteti a kkv-k által betöltött jelentős szerepet a hazai szolgáltatás-megrendelések esetén, figyelembe véve, hogy a nemzeti eljárásrend alá tartozó közbeszerzések (az uniós eljárásrendhez képest) ebben a beszerzési tárgyban jellemzően az alacsonyabb értékű és számosságát tekintve kisebb kategóriát alkotják a hazai közbeszerzések vonatkozásában.

6. ÁBRA: A KKV-K ÁLTAL ELNYERT SZOLGÁLTATÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYA ELJÁRÁSRENDEK SZERINT, 2023 I-III. NEGYEDÉV

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Az ajánlatkérők típusa szerint a legtöbb közbeszerzés 2023 I-III. negyedévében a szolgáltatás-megrendelések esetén a közjogi szervezetekhez tartozott 32,1%-os aránnyal, őket követték az egyéb (26,2%) és a regionális/helyi szintű ajánlatkérők (23,4%). A közszolgáltatókhoz³ tartozó eljárások darabszáma 11,1%-os arányt tett ki, ami meghaladta a központi szintű ajánlatkérőkhöz kapcsolódó eljárások hányadát (7,1%), miközben a legkisebb számarány (0,1%) a támogatott szervezetekhez volt köthető, hasonlóan, mint az árubeszerzések esetén. A szolgáltatás-megrendelések értékarányainak szempontjából az egyéb ajánlat-

kérők bizonyultak a legjelentősebbnek (27,8%) 2023 I-III. negyedévében, kismértékben meghaladva a közjogi szervezetekhez és a központi szintű ajánlatkérőkhöz kapcsolódó értékhányadokat (21%), miközben a közszolgáltatók (17%) és a regionális/helyi szintű ajánlatkérők (13,2%) által lebonyolított szolgáltatás tárgyú közbeszerzések értékarányai is meghatározóak voltak a vizsgált időszakban. A támogatott szervezetekhez (<1%) köthető szolgáltatás-megrendelések értékhányada mindazonáltal 2023 I-III. negyedévében kevésbé bizonyult jelentősnek (1. táblázat).

1. TÁBLÁZAT: A SZOLGÁLTATÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK MEGOSZLÁSA AZ AJÁNLATKÉRŐK TÍPUSA SZERINT, 2023 I-III. NEGYEDÉV

Ajánlatkérő típusa	Eljárások száma (db)	Összérték (Mrd Ft)	Eljárások számának aránya (%)	Eljárások értékének aránya (%)
közjogi szervezet	519	125,0	32,1%	21,0%
egyéb	424	165,6	26,2%	27,8%
regionális/helyi szintű	380	78,3	23,4%	13,2%
közszolgáltató	180	100,8	11,1%	17,0%
központi szintű	116	125,2	7,1%	21,0%
támogatott szervezet	1	0,01	0,1%	0,01%

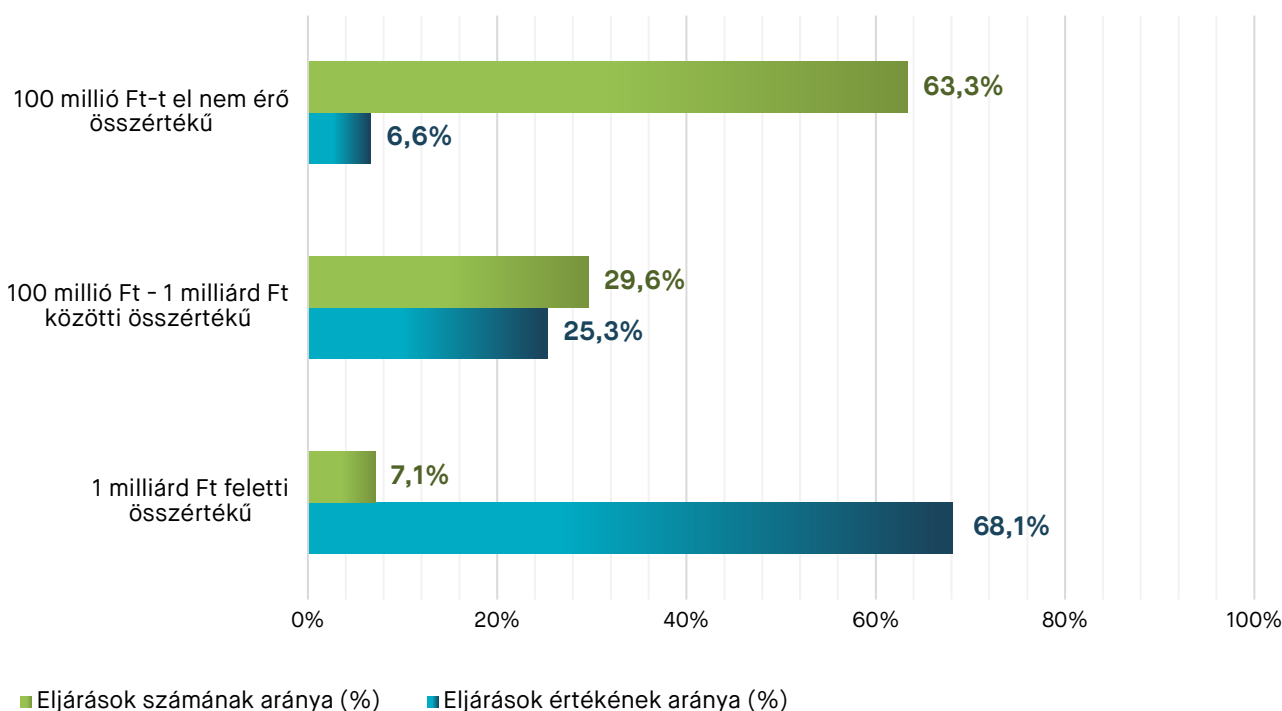
Forrás: Közbeszerzési Hatóság

³ Az ajánlatkérők közül közszolgáltatónak tekintjük azokat, amelyek a hirdetményben az ajánlatkérő típusára vonatkozó megjelölés alapján magukat ebbe a kategóriába sorolják, vagy közszolgáltatókra vonatkozó hirdetmény tesznek közzé.

A szolgáltatás-megrendelésekhez kapcsolódó eljárásokat érték kategóriák szerint elemezve megállapítható, hogy 2023 I-III. negyedévében a közbeszerzések darabszáma abban az esetben volt a legnagyobb (63,3%-os arányt alkotva), amikor értékük nem érte el a 100 millió forintot, ugyanakkor a 100 millió és 1 milliárd forint közötti értékű szolgáltatások darabszáma is jelentősnek bizonyult (29,6%-os aránnyal), miközben az 1 milliárd forint feletti értékű szolgáltatások eljárásai csupán 7,1%-os számarányt tettek ki. A szolgáltatás-megrendelések értékének vonatkozásában az 1 milliárd forint feletti kategória közbeszerzéseivel tartozott a legnagyobb értékhányad (68,1%), miközben a 100 millió és 1 milliárd forint közötti értékű szolgáltatások értékaránya is

jelentősnek bizonyult (25,3%), ellenben a 100 millió forintot el nem érő közbeszerzések értékhányadával (6,6%), hasonlóan, mint az árubeszerzések esetén. 2023 I-III. negyedévében tehát a szolgáltatás-megrendelések jellemzően sok, relatív alacsony értékű eljárásból álltak, miközben néhány nagy értékű eljárás is lebonyolításra került a szolgáltatásokhoz köthetően. A 7. ábrán látható arányszámok ugyanakkor jól szemléltetik, hogy a szolgáltatás-megrendelések darabszámának és értékének megoszlása (az árubeszerzésekhez hasonlóan) tipikusnak mondható az egyes érték kategóriák szerint a vizsgált időszakban.

7. ÁBRA: A SZOLGÁLTATÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK MEGOSZLÁSA ÉRTÉKKATEGÓRIÁK SZERINT, 2023 I-III. NEGYEDÉV

Forrás: Közbeszerzési Hatóság